

BULLETIN NEZÁVISLÉHO MÍROVÉHO SDRUŽENÍ
INICIATIVY ZA DEMILITARIZACI SPOLEČNOSTI

č. 8 - duben 1939

.....

Dopis NMS adresovaný Výboru čs. veřejnosti a ČSMV	str.	1
Ivan Píala píše Janu Svobodovi		2
Dopis NMS ke stavebním jednotkám ČSLA		3
Dopis NMS o dokumentech OSN k odpírání vojenské služby		3
Jana je ve vězení		4
Hanka a Tomáš na svobodě		4
Trestní stíhání aktivisty NMS St. Rittera		5
Proces s aktivistou NMS St. Pitašem odročen		5
Diskuse NMS se SSM		5

Solidarita s perzekuovanými aktivisty NMS

Návštěva ze Skotska		6
Protestní dopisy ze zahraničí		6
Bez policejní asistence		7

Akce NMS

Protestní pochod kolem Turnova		7
Neuskutečněná hladovka		7

Oznámení

NMS v Brně		8
Příprava MMD		8
Připojili se		9

Reakce, články, dopisy

K dialogu a kompromisům (J. Štemol)		10
Odpovědnost vlastnímu svědomí (Z. Šorm)		10
O jednání se SSM (J. Svoboda)		11
Barometr klesá! (J. Šimon)		13
Právo na odmítnutí ZVS (J. Janša)		14
"Vláda porušuje pravidla", říká řecký odpírač		15
Sílicí hnutí odpíračů v Izraeli		16
Konec diskusních klubů pražské mládeže? (J. Chudomel)		16
Rok 1939 - rok 30. výročí vzniku "mírového znaku"		17

.....

Uzávěrka tohoto čísla: 3.5.1939

Upozorňujeme na to, že některé texty mohou být otištěny bez vědomí autora a jejich obsah nemusí vždy vyjadřovat názor redakce

.....

Redakční rada: Jana Petrová, Křovická 411, 518 01 Dobruška
(od 16.1.1939 ve vězení)
Jan Chudomel, Kubešicova 11, 130 00 Praha 3
Ruth Šormová, 28. října 277/II, 392 01 Soběslav

Dopis ~~MSB~~ adresovaný ČSNV a Výboru československé společnosti pro lidská práva a
humanitní spolupráci

Dne 17.3.1969 byly Obvodním soudem pro Prahu I vyneseny rozsudky nad
aktivisty Nezávislého mírového sdružení - iniciativy za demilitarizaci spo-
lečnosti JUDr. Hanou Marvanovou a Tomášem Dvoříkem. Oba byli odsouzeni za
přípravu k trestnému činu pobuřování (§ 7 odst. 1 k § 100 odst. 1 tr.z.)
k 10-ti měsícům odnětí svobody a podmíněčným odkladem na zkušební dobu
10-ti měsíců.

Dva ze tří bodů původní obžaloby byly v podstatě zrušeny a oba dva ak-
tivisté Nezávislého mírového sdružení byli nakonec odsouzeni za velmi mlha-
vou činnost, která jako taková nebyla součástí původní obžaloby. Byli od-
souzeni za shromažďování "protisocialistických" písemností, což bylo sou-
dem kvalifikováno jako příprava k trestnému činu pobuřování. Jak vyplynulo
ze čtení listinných důkazů, měl soud zřejmě na mysli dokumenty Nezávislého
mírového sdružení zabavené u obžalovaných při domovních prohlídkách, tedy
prohlášení, dopisy a výzvy adresované různým oficiálním orgánům a institu-
cím, které byly ovšem průběžně zveřejňovány a těžko by mohlo mít smysl je-
jich shromažďování za jiným účelem než pro osobní potřebu.

Naplnění skutkové podstaty trestného činu pobuřování je navíc vázáno
na to, že čin musí být motivován nepřátelstvím k socialistickému společen-
skému a státnímu zřízení. Vzhledem k tomu, že šlo o shromažďování dokumentů
Nezávislého mírového sdružení, bylo by naviště, aby bylo naplnění skutkové
podstaty posuzováno na základě obsahu těchto dokumentů. K tomu je třeba
konstatovat, že dokumenty Nezávislého mírového sdružení k našemu společen-
skému zřízení nezaujímají stanovisko vůbec žádné a vždy je jejich smyslem
upozorňovat na nedostatky či navrhnout změny se zřetelom ke zlepšení sou-
časné situace.

I když se mohou zdát rozsudky v kontextu současné vnitřní politiky ja-
ko mírné a po čtyřech měsících těžko odůvodnitelná vazby obou obžalovaných
mohou působit jako úleva, je nutno si uvědomit, že celé trestní stíhání
JUDr. Hany Marvanové a Tomáše Dvoříka je nejen v rozporu s mezinárodními
závazky ČSSR, ale i v rozporu s čs. právním řádem; navíc byl rozsudek v pří-
krém rozporu s průběhem samotného soudního líčení.

Vynesené rozsudky nemůžeme tedy chápat jinak než jako represii občanů,
kteří se angažovali jinak, než je oficiálně požadováno, a rozsudok nad nimi
je zároveň rozsudkem nad jejich činností, tedy i nad činností, kterou vyví-
jí mnoho dalších občanů, včetně nás, zcela veřejně a bez podstatné újmy.

Je absurdní, že v době dalekosáhlého procesu mezinárodního uvolňování
stojí míroví aktivisté před soudem v zemi, která se hlásí k heleinskému
procesu, která podepsala Vídeňský dokument a která již v roce 1960 dekla-
rovala ve své Ústavě: "Československá socialistická republika poskytuje
právo azylu cizím státním příslušníkům, pronásledovaným ... za činnost na
obranu míru." (čl. 33)

Vyzýváme Vás, abyste zaujali jasné stanovisko k tomuto případu (soud-
nímu jednání byl přítomen i Váš zástupce), neboť mlčení pouze napomáhá po-
kračování nezákonnosti, jichž se mocenské orgány dopouštějí vůči občanům.
Zároveň Vás vyzýváme, abyste všemi prostředky usilovali o zrušení trestných
činů, jejichž skutková podstata je naplňována subjektivními faktory, jako
tomu je například u zmiřného § 100, neboť neskytají jednoznačnou právní
výkladu a mohou být snadno zneužity.

V Praze dne 29.3.1969

Pavel Jégl, Jan Chudomel, Jan Svoboda, Alice Svobodová, Martin Šmíd,
Jiří Štepl, Tomáš Tvaroch, Luboš Vydra, Miloš Zeman, Bedek Zeman

Na vědomí: Městský soud v Praze, ČTE

Ivan Fiala píše Janu Svobodovi

Tento dopis obdržel aktivista NMS Jan Svoboda od Ivana Fialy z ČSMV. Jeho obsah se dá považovat za odpověď na předcházející dopis. Ovšem opět se nejedná o stanovisko ČSMV.

V Praze dne 4. dubna 1989
IF/192/89

Dobrý den pane Svobodo,

Četl jsem Váš dopis ze dne 29. března letošního roku. Nedalo mi to a tak se k tématu chci vyjádřit alespoň písemně. Naposledy jsem Ván psal k tématu veřejnosti mírové práce. Potvrzoval jsem Váš názor, že skutečně každý občan má právo a dokonce i odpovědnost vyjadřovat se k otázkám míru, odzbrojení, bezpečnosti (také komplexního systému mezinárodní bezpečnosti ve všech jeho součástech). A nejenom to, voláme po lidové diplomacii, uvolňování zdola a větší angažovanosti veřejnosti kupř. na podporu vídeňských následných fór a akcí a podobně. Nemusím Vám jistě připomínat také proces prohlubující se veřejné informovanosti ve vojenské oblasti. Vůbec tady nejde o senzace, nebo destabilizaci. Myslím, že jenom stabilní a dynamicky se rozvíjející společnost je společností mírovou. Hovoříme o důvěře, jednáme o ní, o inspekcích na místě v prostoru od Atlantiku po Ural. Myslím, že to vše má skutečně také národní rozměry. A tak se v mírovém hnutí - různé skupiny, výbery či organizace snažíme rozebírat v přístupech a postojích, a mají právo a povinnost o tom také přemýšlet všichni kdo chtějí. Jenomže tohle je nové, nezvyklé. Pluralismus názorů sice vždycky existoval, také v mírovém hnutí, ale příliš se o něm nehovořilo. Teď o něm hovoříme a dokonce se ho dovoláváme. Problém je ale v tom, že jiný názor nemusí být vždy pohodlný a snadno pochopitelný. V minulosti se problémy jinak smýšlejících řešily třeba (když vezmu církevní pádu) v Kostnici na koncilu. Teď ale snad už je doopravdy jiná doba a názorové pestrosti bychom si měli vážit, sám se o to alespoň upřímně snažím.

Ještě něco - paragraf 100. Podle máho pohledu nejde jenom o tento paragraf, jde o aplikaci právního řádu, jde o to, aby lidé nebyli postihováni za to, co jiní dělají ke stejnému cíli a jenom třeba jinou formou - která ale není nelogální. Usilujeme o demilitarizaci společnosti, různí občané z různých pohledů. Já jsem člen KSČ, ale věřím, že ani další občané nechtějí prostřednictvím demilitarizace společnosti a myšlení poškodit obranyschopnost republiky, pověst armády a podobně. Myslím, že nám jde o smysluplný výkon vojenské služby, o efektivní výkon vojenské služby, o zajištění naší bezpečnosti na co nejnižším stupni sil výbroje a v souladu s mezinárodní situací. Když uvádím některé z myšlenek, dělám to proto, že jsem přesvědčen, že usilují i v osobním životě, nejen v práci o dosažení těchto cílů. A Výboru československé veřejnosti jsem v dopise dříve navrhl setkání a rozhovor. Nikoli kvůli Dr. Mazvanové a Tomáši Dvořákovi, ale kvůli desítkám a stovkám dalších a zejména mladých lidí, kteří hledají cesty, chtějí se aktivně do diskusí a akcí zapojit a vůbec nechtějí porušovat náš právní řád, naopak chtějí společně s ostatními přispívat rozvoji naší společnosti. Teď, když jsem to napsal, je to jako fráze, ale je to zároveň taky tak. Doopravdy. Nevím, jak se s Výborem čs. veřejnosti domluví, protože jsem se na mě obrátil vlastně jako soukromá osoba, ale určitě se k tomu vrátíme. Koneckonců jsem tohle téma taky slíbil Říth při jednom z nedávných setkání.

Posílám Ván upřímné pozdravení

Ivan Fiala

Dopis NMS ke stavebním jednotkám ČSLA

Federální shromáždění ČSSR

Praha, 4.4.1989

V souvislosti se snížením početního stavu armády bylo oznámeno zvýšení stavebních jednotek ČSLA o 20 000 mužů. Nyní se ze sdělovacích prostředků dozvídáme, že 7 000 z nich bude použito na rekonstrukci zastaralých bytů v Praze a další na zdokonalení naší průmyslové produkce, zřejmě některých ztrátových továren.

Považujeme za nepřijatelné, aby stát zneužíval povinné služby mladých lidí v armádě k záplatování své ztroubnivole ekonomiky tím, že je nutí, aby v rámci výkonu ZVS pracovali v továrně či na stavbě. Navíc v situaci, kdy se na ně nevztahuje Zákoník práce, platný jinak pro všechny pracující.

Dnes, v době celoevropského sblížení a uvolňování je zřejmé, že Československo již nepotřebuje tak rozsáhlou armádu, jejíž vydržování navíc nepřiměřeně zatěžuje státní pokladnu. Nemůžeme ale souhlasit s řešením, které z mnohých mladých lidí udělá nevolníky, nucené 2 roky předvádět v určeném oboru za podmínek naprosto závadnosti na bláhorůli nadřízených.

Proto navrhuje, aby v souvislosti se snížením početního stavu ČSLA byla uzákoněna možnost odeprít službu v ozbrojených silách pro osoby, které z důvodů svědomí či přesvědčení nemohou sloužit v armádě a zavedení pro tyto osoby možnosti náhradní civilní služby v oblastech sociální péče, ochrany přírody nebo ve zdravotnictví, kde je katastrofální nedostatek pracovních sil.

Uzákonění této možnosti by jistě vedlo ke sblížení státu s mladými lidmi a byl by to důležitý krok k uznání osobnosti člověka jako nejvyšší hodnoty.

Na vědomí: Předseda vlády ČSSR, Fed. ministr nár. obrany, ČSMV, Výbor čl. veřejnosti ..., ČTK

Aktivisté NMS: Luboš Vydra, Ondřej Černý, Pavel Jágl, Jiří Štenol, Jiří Pavlíček, Martin Šmíd, Miloš Zeman, Jan Svoboda, Jan Chudomel

X X X X

Dopis NMS o dokumentech OSN k odprání vojenské služby

Výboru čl. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci Československému mírovému výboru

Praha, 14.3.1989

Věc: Dokument OSN přijatý na 2. zvl. zasedání o odzbrojení 13.12.1982 a rezoluce L 73 Komise pro lidská práva OSN ze dne 5.3.1987

S uspokojením jsme přijali nedávné vydání Závěrečného dokumentu vídeňské následné schůzky Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, o něž se zasloužili také členové Výboru čl. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci, i zprávu o tom, že tento výbor připravuje k vydání další dokumenty - Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, nadřídský Výsledný dokument a Opční protokol k paktu o občanských a politických právech.

V této souvislosti jste žádali, aby se zaměřili o vydání dalších dvou významných dokumentů, které se týkají problematiky lidských práv a mírových vztahů a potvrzují jejich nedělitelnost.

Prvním z nich je dokument OSN přijatý na 2. zvl. zasedání o odzbrojení 13.12.1982, který svěřuje, že všichni občané mají právo účastnit se svobodně diskuse o kontrole zbrojení a že jejich vlády jim mají umožnit veřejně se za tento účel shromážďovat. Vynývá také k usnadnění šíření informací o odzbrojení z vládních míst.

Druhým dokumentem je rezoluce L 73 Komise pro lidská práva OSN, kterou tato přijala na svém 43. zasedání 13.12.1982. Komise ní je odeprání vojenské služby z důvodu odporu svědomí v rámci služby se zbraní považované za legitimní výkon práva na svobodu svědomí, svědomí a vyznání, které je uznáno Vše-

becnou deklarací lidských práv a Mezinárodním paktem o občanských a politických právech. Rezoluce doporučuje státům, kde je zavedena povinná vojenská služba, aby uvažovaly o zřízení rozličných forem náhradní služby, které by byly slučitelné s důvody odeprání vojenské služby, přičemž mají vzít v úvahu zkušenosti jiných států v této záležitosti a zdržet se trestání odpíračů vězení.

Domníváme se, že vydání těchto dvou dokumentů v dostatečném nákladu by bylo významným přínosem ke zlepšení veřejné informovanosti v oblasti lidských práv a mírového soužití. Zároveň poukazujeme na dva dopisy MMS - IDS - první z 28.2.1989, podací číslo 1005-28.2.'89/1008-28.2.'89 a druhý z 30.3.1989, pod č. 2769-31.3.'89/2771-31.3.'89 odeslané vašim výborům, které upozorňují na otázky spojené s obsahem obou dokumentů.

Aktivisté MMS-IDS: Alice a Jan Svobodovi, Pavel Jégl, Jan Chudomel, Ondřej Černý, Miloš Zeman, Martin Šmíd, Jiří Pavlíček

X X X X

Jana je ve vězení

"Zůstává nám však naděje, že státní orgány přejdou od slov o demokracizaci k činům, a že nechají občany své země pokládat květiny na paměť mrtvých." - tak končí zpráva o případu Jany Petrové v šestém čísle bulletinu.

4. dubna proběhlo u Městského soudu v Praze odvolací řízení v této věci a JUDr. Hojt jako předseda senátu rozsudek nad Janou potvrdil: 9 měsíců odnětí svobody nepodmíněně v I. FVS (potvrzeny byly i rozsudky nad Otakarem Veverkou a pěti dalšími aktivisty nezávislých iniciativ). V soudní síni byl s Janou kromě jiných její manžel Miloš a po dlouhém dohadování byl vstup umožněn i její matce; pro otce už místo nebylo, volní židle čekaly zřejmě na někoho jiného. Na chodbě v soudní budově bylo přítomno asi sto přátel, kteří Janu a ostatní podpořili alespoň potleskem a voláním "Svobodu", "Propustit" a "Jsme s vámi". Příbuzným nebyl po vynesení rozsudku umožněn ani pětiminutový rozhovor s Janou (spolu s Otou Veverkou) odvezla policejní avie dříve než je mohla přátelé "naposledy" pozdravit.

Od 11. dubna je Jana vězněna v NVÚ Všehrdy, kde ji mohli 23. dubna navštívit rodiče a manžel. Působila prý velkou vyrovnaně. Dochází jí pošta od rodiny a přátel, časopisy, učí se angličtinu. Pracuje v dílně, prý se jí daří plnit normu - práce je zřejmě monotónní a tedy únavná, ale nemá fyzicky náročná. Jana se rozhodla, že nebude žádat o podmínečné prominutí poloviny trestu (vzhledem k tomu, jak dlouho případné kladné vyřízení takové žádosti obvykle trvá, mohlo by se stát, že by byla propuštěna třeba jen několik týdnů před skončením trestu, pravděpodobně s neúměrně dlouhou zkušební dobou).

Jana vyřizuje pozdravy všem přátelům a děkuje za dopisy, které od nich dostává. Další návštěva byla stanovena na 3. června.

Janě je možno psát na adresu: Jana Petrová, 16.9.1966, NVÚ Všehrdy, Chomutov 1, 430 01. Myslěna na tuto možnost, pišme jí co nejčastěji a podpořme ji tak alespoň morálně!

X X X X

Hanka a Tomáš na svobodě

3. května proběhlo u Městského soudu v Praze odvolací řízení v trestní věci Hany Marvanové a Tomáše Dvořáka. Senátu předsedal JUDr. Miloslav Topinka.

V budově soudu se shromáždilo asi sto přátel. Do soudní síně byl však vstup "omezený" - kromě nárok obžalovaných tu byl JUDr. Petr Topinka z Výboru československé veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci, zástupce Českobratrské církve evangelické, z přátel Václav Malý a Ruth Šcr-

se, jinak několik "mávaných" mužů a několik přátelých lidí.

Atmosféra napětí, která v se udní síni panovala, značně polevila (alespon pro část přítomných), když se z chodby ozvalo: "Propustit! Propustit!" Hanka a Tomáš zrovna v té chvíli vcházeli do jednací síně a usmívali se. Přebíratka se mračila - za bouřlivého potlesku a skandování měla zahájit svou řeč. Stála a žádala předsedu senátu, aby těm "nepřístojnostem" nevěnoval pozornost - narušují prý důstojný průběh jednání soudu...

Senát Městského soudu potvrdil rozsudek soudu prvního stupně: za "přípravu k pobuřování" 10 měsíců odnětí svobody s podmíněným odkladem na 30 měsíců. Za pár minut stáli Hanka s Tomášem venku před soudní budovou a spolu s přáteli se radovali.

Do více než půl roce jsou tedy Hanka a Tomáš znovu na svobodě. Jistě je to důvod k radosti, ale rozhodně ne k optimismu. Přestože jsou na svobodě, byli nespravedlivě vězněni a odsouzeni. Nezapomeneme na to a nezapomeneme také, že se s nimi nemůžeme radovat spousta dalších nespravedlivě vězněných přátel!

Trestní stíhání aktivisty NMS St. Rittera

V bulletinu č. 6 jsme informovali o Stanislavu Ritterovi, který byl 21. ledna t.r. zadržen v Praze, protože měl přes oděv přehozené prostěradlo s nápisy: "Vězení není řešení; Zveřejněte názory a cíle nezávislých skupin a Charty 77; Svobodu shromažďování; Patřím k nim a nejsem nepřítel; Zákony ať platí pro všechny".

Jak jsme se později dozvěděli, bylo proti němu zahájeno trestní stíhání podle § 202/1 tr. zák. (výtržnictví). 22.2.1989 rozhodl senosoudce JUDr. Jan Dělehradský postoupit tuto věc ONV pro Prahu 1 k přestupkovému řízení. Proti tomuto rozhodnutí podal prokurátor v zákonné lhůtě stížnost, které měla rozhodovat Městský soud v Praze.

Proces s aktivistou NMS Stanislavem Pitašem odročen

Dne 20. dubna 1989 mělo před trestním senátem Okresního soudu v Náchodě proběhnout řízení ve věci Stanislava Pitaše, viněného ze spáchání dvou trestných činů útoku na veřejného činitele podle § 155/1a resp. 156/2 tr. zák. Protože se nedostavil obhájce a navíc Stanislav Pitaš vnesl opakovaně námítky podjatosti na adresu okresního prokurátora JUDr. Mervarta a dalších pracovníků Okresní prokuratury v Náchodě, rozhodl soud předat věc Krajské prokuratuře v Hradci Králové a soudní přelůčení odročil na neurčito.

Diskuse Nezávislého mírového sdružení se Socialistickým svazem mládeže

Ve čtvrtek 13. dubna 1989 se v síle Slovanského domu na Žofíně uskotočila diskuse o sociálních aspektech výkonu ZVS a náhradní civilní služby. Obě strany (NMS a SSM) měly k dispozici 30 míst, které mohly obsadit podle svého uvážení. Ze strany NMS se kromě aktivistů z Prahy, Brna a Kladovských Varů zúčastnili této diskuse ještě pracovníci Ekonomického a Právního ústavu ČSAV, redaktor lidových novin Rudolf Zúkal, politolog Rudolf Slánský, signatář Charty 77 a zástupce nezávislé Východoevropské informační agentury (VIA) Jan Urban a několik studentů evangelické bohoslovecké fakulty. SSM přizval zástupce Čs. mírového výboru, České mírové rady, Ekumenické rady církví, Výboru čs. veřejnosti pro lidská práva a humanitární spolupráci a zástupce ČSLA. Bylo též přítomno několik novinářů a štáb Čs. televize. Přesto se krátká, nic nevysvětlující zmlka odvíjela pouze v Mladé frontě (14.4.).

Diskusi moderoval pracovník ÚV SSM, který ostražitě bděl nad jejím průběhem a každé vystoupení obecnějšího charakteru hned uvedl na "pravou míru". Např. diskuse, které se rozvíjela o možnosti uplatnění práva na svobodu vyznání při výkonu ZVS zůstala prakticky bez výsledku. Diskutující ze strany NMS přednesli několik návrhů na znění přístupu k organizaci armády (vycházet z mírového stavu a ne ze stavu neustálého nebezpečí napadení ČSSR, pořádat výměnné zájezdy vojáků z Východu a Západu, tvořit posádky pouze z nováčků...), které zůstaly bez odezvy.

Přesto se účastníci diskuse shodli na několika potřebných změnách, a to uzpůsobit řádnou dovolenou vojáků ZVS novému Zákoníku práce (21 dní v roce) a právně vymezit nárok vojáků na další (sociální) dovolenou v případě úmrtí v rodině nebo nemoci nejbližších příbuzných, narození dítěte nebo svatby. Při diskusi o náhradní civilní službě se ze strany oficiálních představitelů projevila velká neznalost problematiky odpírání vojenské služby a absence objektivních informací o hloubce tohoto problému mezi mládeží. Proto se účastníci diskuse shodli na potřebě provést relevantní sociologický a psychologický průzkum v armádě a mezi brančí.

Podle vyjádření pořadatelů ná ÚV SSM zájem v této diskusi pokračovat. Nikdo z aktivistů NMS ani jejich přátel se k této otázce na místě nevyjádřil.

 SOLIDARITA S PERZEKVOVANÝMI AKTIVISTY NMS

Návštěva ze Skotska

6. února 1989 rozdávali tři britští míroví aktivisté v Praze a Brně velké množství letáků (asi 1200), ve kterých kromě rozsáhlých citací zákl. prohlášení NMS vyjádřili nesouhlas s vězněním Hanky Marvanové, Tomáše Dvořáka a Luboše Vydry a podpořili činnost aktivistů NMS směřující k trvalému míru a ke sblížení rozdělené Evropy.

Letáky rozdávali především na akademické půdě a podle jejich slov byli mile překvapeni odezvou ze strany vysokoškoláků. Protože byli na těchto letáčích podepsáni, nedalo policii mnoho práce zjistit hotel, ve kterém byli ubytováni a po zadržení byli všichni tři vyhoštěni z Československa. Podle našich informací se na rozdávání letáků podíleli i někteří aktivisté NMS.

X X X X

Protestní dopisy ze zahraničí

Obdrželi jsme kopie protestních dopisů proti věznění aktivistky NMS Jany Petrové, a to hned z několika stran. Jednak od rakouské a od německé sekce Mezinárodní společnosti pro lidská práva (IGFM) a také od výboru Volkera Rühého, který pracuje v Bundestagu (parlament BR) v rámci koalice politických stran CDU-CSU.

H.M. van Arkel-Thomas nám za přátele z rotterdamské skupiny IKV napsal: "Přátelé, chceme, abyste věděli, že s Vámi sympatizujeme. Napsali jsme Vašim představitelům - žádali jsme propuštění Vašich uvězněných přátel. Chceme Vám poděkovat za to, co děláte a co dělat budete... Přes velké rozdíly mezi národy a bez ohledu na hranice existují jisté principy, které jsou lidem na celém světě společné..."

Z Velké Británie nám napsali přátelé z hnutí EMD. Poslali také kopie několika článků, otištěných v britském tisku (The Independent; New Statesman & Society & Sanity), které se týkají vězněných československých nezávislých aktivistů. Vyjádřili naději, že Hanka a Tomáš budou brzy propuštěni na svobodu.

Svou solidaritu s Hankou a Tomášem a podporu úsilí NMS vyjádřili v dopisech i francouzští přátelé Daniel, Raphael a Gabriel Gentnerovi a Bernard Desbats.

X X X X

Bez policejní asistence

V sobotu led. 1989 chtěli Klub právní podpory (KPP) uspořádat besedu s právníkou. Tento záměr byl však zrušen příslušnicí SMD, a proto účastníci - aktivisté KPP, NMS, Českých dětí a Charty 77 - zorganizovali namísto besedy solidární akce s čs. politickými vězni na podporu vyhlášení měsíce dubna měsícem solidarity s čs. politickými vězni.

Skupina lidí s trikolorem se vydala z Michalské ulice k soše sv. Václava v Praze, kde zazpívala hymnu a pokračovala na nám. Jiřího z Poděbrad. Zde účastníci průvodu společně diskutovali o akcích pořádaných v souvislosti s měsícem solidarity a vyleskali příměvek jednoho z aktivistů NMS o problémech omezení ZVŠ z důvodů svídek.

Nakonec průvod došel na Olšanské hřbitovy k bývalému hrobu Jana Palacha. Hřbitovní položili květiny a všechny společně pek věnovali jeho památce politikou a minutu ticha. Poté se v klidu rozešli.

XX
AKCE NMS

XX

Protestní pochod kolem Turnova

V pondělí 27.3.1989 uspořádali aktivisté NMS z Turnova velikonoční pochod na podporu čs. politických vězňů. Akce se zúčastnilo přes 50 přátel z Liberce, Jablonce, Hrádku nad Nisou, Turnova a Prahy. Nesli transparenty s textem: "Svobodu politickým vězňům - Marvanová, Petrová, Dvořák, Stárek, Jirous, Cibulka, Fajman" a "Propustte politické vězně".

Šlo se ra Valdštejnský zámek, Hrubou skálou a v závěru se průvod obrátil zpět do Turnova. Dětem pochodu účastníci diskutovali mj. i o problémech spojených s výkonem vojenské služby. Přátelé z Klubu právní podpory informovali o svých záměrech a poskytli několik cenných rad.

Účastníci se připojili k návrhu na udělení Nobelovy ceny míru Václavu Havlovi a vyjádřili s ním svou solidaritu. Společně zaslali pohlednice vězněným přátelům.

Příjemným překvapením byly sympatizující reakce přihlížejících. Někteří lidé dokonce křeskali. Než se "demonstranti" rozejeli domů, zavěsili transparent na plot u turnovského nádraží. Znizel až druhý den ráno. Hlídky bezpečnosti se dostavily až "pět minut po dvanácté".

Aktivisté NMS z Turnova by chtěli pořádát podobné akce každou třetí sobotu v měsíci.

X X X X

Neuskutečněná hladovka

V pondělí 17. dubna se před 17. hodinou sešlo několik aktivistů NMS a jejich přátel na Staroměstském náměstí. Čhtěli trámetrovým transparentem "HLADOVKA ZA PROPUŠTĚNÍ MÍROVÝCH AKTIVISTŮ" upozornit na to, že jsou ve vězení čtyři míroví aktivisté Hana Marvanová, Jana Petrová, Tomáš Dvořák a Ota Veverka a jednodenní veřejnou hladovkou podpořit svůj požadavek: propustit vězněné mírové aktivisty a zrušit jejich trestní stíhání. Tento požadavek zformulovali do dopisu prezidentu republiky, který byl téhož dne odeslán. (Původně chtěli aktivisté NMS dopis předat osobně v kanceláři prezidenta republiky, ale bylo jim řečeno, že je již po úředních hodinách.)

Dohušel k rozvínutí transparentu vězněm padesát, neboť aktivisté NMS

Jiří Štencl a Alice Svobodová byli ještě před 17. hodinou i s transparentem zadrženi a odvezeni k výslechu do Bartolomějské ulice. Ostatní účastníci hladovky se raději rozešli, pr otože Staroměstské náměstí bylo zcela obkličeno příslušníky SNB jak uniformovanými, tak v civilu.

V dopise prezidentu republiky se uvádí, že jsme odhodláni v podobných akcích na podporu svých požadavků pokračovat. Doufáme tedy, že přibude se to již povede.

OSVĚDOMĚNÍ

Nezávislé mírové sdružení v Brně

V současné době prožívá jižní Morava velký rozmach v činnosti nezávislých iniciativ. Svůj podíl má také Nezávislé mírové sdružení, které podporuje již asi 50 aktivistů z Brna a okolí.

Po záluzu veřejného shromáždění, ohlášeného brněnskými aktivisty NMS na 12. dubna, probíhá jednání s Měst. NV o možnostech náhradního řešení. Zároveň se v Brně v rámci NMS-IDS ustavily pracovní skupiny, které se chtějí zabývat problematikou vojenských kateder na VŠ, vojenskou přísahou a dialogem s výrobci vojenských hraček.

O podrobnostech činnosti NMS na jižní Moravě se můžete dočíst v Brněnském informačním bulletinu NMS-IDS, jehož první 2 čísla, která zatím vyšla, svědčí o velkých možnostech mírové práce, a to nejen na Moravě.

Zájemci o činnost NMS na Moravě se mohou obrátit na adresy:

Ing. Hana Holcnerová
Ježkova 7
63300 Brno, tel. 625362

Vladimír Vyskočil
Slepá 15
61300 Brno

x x x x

Příprava DVE

V sobotu 3. června odpoledne si budeme hrát s dětmi. S malými, velkými, se všemi, které budou chtít. Uspořádáme nejrůznější soutěže, závody a hry a možná taky divadlo. Nechte se překvapit. Můžeme to nazvat trochu opožděným dárkem Nezávislého mírového sdružení k mezinárodnímu dětskému svátku.

Je to vlastně dosud jediný opravdový dárek dětem. To, co děláme jinak, děláme sice také pro ně, ale ony z toho právě teď nic nemají. Spíš naopak. Proč musí chodit a ptát se "koho zase sebrali", "kdy tatínka pus-tí" a vědět, kde se na našem radiu chytá Svobodná Evropa?

Proto alespoň jednou za rok si budeme s nimi a pro ně hrát a doufáme, že najdeme čas, aby to nebylo jen jednou do roka. Nechceme vytvářet zdání klamu, že je vše v pořádku. To dětem neprospívá a navíc dříve či později přijdou na to, jak se věci opravdu mají. Ale pokusme se, aby sary poznaly a zažily, že ani v té nejhorší životní situaci a presu není důvod, proč bychom se nenechli zasmát.

A proto přijďte v sobotu 3. června (14 hodin) na Dětský ostrov na Vltavě (Praha 5) a vezměte s sebou všechny děti, které po cestě posbíráte.

Mimoto zde v podvečerních hodinách vypukne první nezávislý turnaj v kopané zcela ojedinelých družstev Nezávislého mírového sdružení, Charty 77, Lidových novin a Revolver Revue.

Alice Svobodová

Přítelé,

náste-li vážný zájem podílet se na přípravě MAGAZÍNU NEM a na jeho konečné podobě, zasílejte nebo osobně doručte své (možnáje případně) příspěvky, či připomínky a pedněty na adresy redakce naší bulletinu.

Na rozdíl od našeho bulletinu, který má spíše informacivní charakter, se tento časopis bude orientovat velkou měrou na velkou publicistiku, t.j. fejetony, eseje, rozhovory, kratší prózu a poezii, vítáme ale i odborné statě a překlady ze zahraničních materiálů.

Těšíme se na Vaši spolupráci!

redakce Magazínu NEM

Připojili se:

Radin Fiala, Drzioká 362, Praha 9, 190 00
Michal Romanský, A. Zápotockého 835, Neratovice, 277 11
Martin Poštulka, J. Saka 1845 Frýdek-Místek, 738 01
Dlanka Šindlerová, 28. října 1859, Frýdek-Místek, 738 01
Jindřich Šimon, Raisova 2, Praha 6, 160 00
Václav Svoboda ml., Křeslice 63, Praha 10, 104 00
Petra Konrádová, Pišková 1942, Praha 5 - Stodálky, 155 00
Miroslav Procházka, Varenská 38/2974, Ostrava 1, 701 00
Jana Kábrtová, Slóvárenská 606, Trutnov, 541 00
Regina Petrželková, Leninova 41a, Brno, 600 00
Milana Veselá, Pekařská 11, Brno, 600 00
Kateřina Janečková, Biskupská 3, Brno, 600 00
Igor Bláha, Ponávka 2, Brno, 600 00
Martin Culek, Lelkovic 260
Ivana Denčevová, Mestecká 14, Brno, 600 00
Zuzana Franková, Pechova 15, Brno, 600 00
Jan Hrabec, Nivy 519, Hrušovany u Brna, 664 62
Helena Kientová, Měnin 34, 664 57
Jaroslav Kostelník, Dukelská 33, Brno, 600 00
Martin Kozlovský, Dvořákova 9, Brno, 600 00
Jiří Křeččí, Kamená čtvrť 112, Brno, 600 00
Lenka Křeččová, Kamená čtvrť 112, Brno, 600 00
Roman Janeček, Biskupská 3, Brno, 600 00
Jan Foller, Uzbecká 22, Brno, 600 00
Karel Nevěčný, Restaurace pod Slavínem, Bouzovice nad Labem, 419 01
Petr Nevěčný, Slaněnkova 3, Brno, 600 00
Hana Oliberivsová, Nad přehradou 5, Plzeň, 300 00
Josef Peša, Družba 656, Židlochovice, 667 01
Jiří Pejchal, Foersterova 7, Brno, 600 00
Margita Penčevová, Táborská 166, Brno, 600 00
Jaroslav Šněkal, Pod kaštany 24, Brno, 600 00
Jana Šohajbalová, Ruská 19, Holýšov, 345 62
Petr Stuchlík, Elgartova 39a, Brno, 600 00
Roman Truksa, Táborská 166, Brno, 600 00
Martin Vedra, Družba 656, Židlochovice, 667 01
Alice Stuchlíková, Elgartova 39a, Brno, 600 00
Kamil Petrovický, Nová 1337, Úetí nad Orlicí, 562 06

N 23, dubnu 1969 281 signatářů zakladatelsko prohlášení NEM

REAKCE, ČLÁNKY, DOPISY

K dialogu a kooperaci

Do lednových událostech v Praze, které tak silně otřásly sebevědomím byrokratického aparátu lze možno zaznamenat nový, pro někoho snad zdánlivě pozitivní přístup stranického vedení k socialistickému pluralismu. Ten je nyní nutno, podle jejich představ, rozvíjet především formou dialogu, ale jen s těmi, kteří chtějí přispět k rozvoji socialistické společnosti. Že se však jedná pouze o snahu předejít názorovému střetu mimo ideologickou působnost těchto mocenských struktur, je zřejmé z další série těžkých výpadů proti nezávislým aktivitám či z nedávných protizákonných opatření k ochraně veřejného pořádku.

I přes tyto rozpory v projevech státních a stranických činitelů můžeme však sledovat rozsáhlý vývin činnosti v podpoře tohoto dialogu již nejen z řad tzv. reformních komunistů, ale i některých aktivistů působících v Nezávislém nírovém sdružení. Ti dokonce jednou celého sdružení svůj původní záměr realizovali vytvořením pracovních skupin společně s Úst. nírovým výborem a SSM, jednajícími o problémech souvisejících se základní vojenskou službou. Tedy s organizací spadajícími pod přímou kontrolu mocenského centra, jež nechalo uvěznit další zastánce lidských práv a nírové aktivisty. Není se tedy čemu divit, že se odmítají vyjádřit k věcným aktivistům, že vylučují možnost jednání, z něhož by vzešla šance o jejich propuštění na svobodu.

Krátkozrakost nezávislých nírových aktivistů přistupujících na jednání za těchto nepřipustných podmínek je na takové šíři, že si dostatečně neuvědomují možnost zneužití ve smyslu důkazu pro širokou veřejnost o existujícímu dialogu mezi skupinou vládnoucími a opozicí. Snaha podléhat se na rozhodování politické praxe přerůstá v zasazování se o etablování Nezávislého nírového sdružení, přeměnu v instituci oficiální, což bude pravděpodobně vyžadovat přinejmenším změnu původního významu sdružení. Jestliže věcný tyto a podobné iniciativy vycházejí z předpokladu docpět k pozitivnímu řešení daných věcí, je nutné pečlivě zvážit, zda, které a v jaké míře můžeme očekávat ústupky právě od struktur, které použily rozsáhlé policejní vazie proti všem, co by snad kdy mohli ohrozit jejich nedotknutelné pozice získané na násilí.

Jiří Štencl

x x x

Odpovědnost vlastnímu svědomí

(reakce na příspěvek J. Štencla)

Nechtěl bych se do toho plést, nejsem člen ani aktivista, ale když jsem si přečetl příspěvek Jirky Štencla, připomněl mi několik věcí. Jednak článek v LN č. 4 "Kojzaritivy mezi námi" od J. Hanáka. A jednak velice obvyklou situaci mezi některými mými kolegy, kteří s leckterými výzvami, protesty i peticemi souhlasí, ale brání se podpisu s odůvodněním, že nechtějí, a by jejich jméno bylo spojováno se zahraničními vysílačkami, či se skupinami s kterými se ztotožnit nemohou. Podobně vytýkaly státní úřady mému bratrov že nechal zneužít svůj podpis na několika peticích k protistátní propagandě když mu odebírali státní souhlas k duchovenské činnosti. O obsahu peticí s už diskuse nevedla.

A nakonec mi ten článek připomněl, že podobné problémy měli někteří už před dvěma tisíci lety. Ve skupině nezávislého křesťanského hnutí v Řím se takhle přeli o naso - jíst či nejíst. Ona totiž jatka tehdy velice úzce souvisela s mocenskou strukturou, tedy s náboženstvím - ideologií státu podporovanou. Někteří z těch nezávislých tvrdili: "Nejíst!" Tak se člověk

zaplete s danou ideologií, poskvrní stykem s nečistým. Jíni s křesťan-
dli. Maso je jen maso a když ho jeden jí, neznamená to, že souhlasí s vy-
sídlením řezníka. Vznikla pře. Apoštol Pavel, jeden z nejnaktivnějších akti-
vistů v Kristu, který si už své odseděl, jím k tomu napsal: "Jeden každý
v mém smyslu ujištěn buď... kdo jí, Pánu jí a děkuje Bohu; a kdo nejí,
přání nejí a děkuje Bohu... Vím a ujištěn jsem v Pánu Ježíši, žeť nic na-
ní nečistého samo ze sebe; než tomu, kdož tak soudí, že by nečisté bylo,
je má nečisté jist." (Ř14.kap.)

Slovní slovy - není noudré uzákonit jednou dané pravidlo. Obce je
pravdivým a pozitivním důsledkem téže víry. Závisí na vlastním svědomí. A
tuto svobodu svědomí je třeba uchovat pro každého. Třál bych nec i NMS,
aby si jí dovedlo uchránit.

A ještě poznámku nakonec. Pavel ty, kteří jedli nazývá "silní ve
víře". Ono to totiž vyžaduje skutečně silnou víru stát si na svém a při-
tom se nestáhnout do ghetta.

Zdeněk Šora

x x x

O jednání se Socialistickým svazem mládeže

Jednání se SSM vzniklo na popud tajemníka ÚV SSM Luboše Lédla, který
po Ivanovi Fialovi z ČSMV vzkázal, že s námi chce hovořit. Poprvé jsme
(spolu s Hanou Chudomelou) se s ním a další členkou ÚV SSM sešli 20. ú-
noru. Jejich zájem o nás vznikl díky dopisu, který jsme ÚV SSM poslali
v prosinci minulého roku a který se týkal prodloužení dovolené vojáka ZVS.
V rozhovoru jsme vysvětlili záměry činnosti NMS, mluvili jsme o problema-
tice vojenské služby, odpiračství, militaristické výchovy mládeže. Přišla
také řeč na naši snahu pořádat veřejná diskusní setkání, která byla do té
čoby vždy značena policií a Luboš Lédl nám nabídl, že se pokusí nám pro-
půjčit sál, což se mu podařilo - sál v restauraci Riegrový sady.

Původně mělo diskusí v Riegrových sadech organizovat pouze NMS s tím,
že SSM by na ni vyslalo několik pozorovatelů. Byla ale stanovena podmínka
(ze strany svazáků), aby o konání diskuse předem neinformovaly zahraniční
sdělovací prostředky, na kterou jsme přistoupili vzhledem k tomu, že dis-
kuse se měla konat v sále, tedy v podmínkách, kde je kapacita přirozeně
omezena. Aktivistům NMS jsme zezaslali dopisy, v nichž jsme o konání dis-
kuse informovali.

Přesto se ve středu ve vysílání Hlasu Ameriky objevila značně zkomo-
lená zpráva o připravované diskusí. Tím se situace změnila a poněvadž se
diskuse stala přednět zájmu vyšších politických kruhů, museli svazáci
na sebe vzít větší podíl na organizaci akce, než bylo původně domluveno.
V pátek 24.2. jsem se na požádání Luboše Lédla dostavil na ÚV SSM. Dohod-
li jsme technické zabezpečení, čemuž předcházela konverzace na téma, zda
diskusí ze nastalých podmínek vůbec uskutečnit. Jiné řešení však již ne-
bylo, neboť odvolat diskusí necelých 24 hodin před jejím začátkem bylo čis-
tě technicky nemožné.

A připouímán, že toto se odehrávalo v napjaté polednové atmosféře a
navíc na sobotu připadalo datum 25. února.

Diskuse proběhla a veřejná bezpečnost nezasáhla a dokonce se z bez-
prostředního okolí stáhla. Mnozí si však jistě přáli, aby se situace vyví-
jela tak, aby jejího zásahu bylo třeba. Diskuse se těšila značné (přející
i nepřející) pozornosti z mnoha stran a měla nemalý politický význam, o
čemž svědčí i pozornost oficiálních sdělovacích prostředků. Jistěže zprá-
vy byly tendenční. V diskusích pořádaných MV SSM Prahy zazněly hlasy mno-
hem ostřejší a kritičtější než v Riegrových sadech a přece lidé, kteří zá-
vystoupili, se nemuseli chodit z popudů zahraničních vysilaček, ani napa-
trili k žádným nezávislým iniciativám a v tisku byli obvinění nanejvýš
z nekultivovanosti projevu.

Jedno však stojí za povšimnutí: kladně hodnocena je část diskuse tý-
-

kající se vojenské služby. Jinými slovy, toto klidné hodnocení prolomuje desetiletá trvalá tabu tohoto tématu a implikativně přiznává, že tyto problémy jsou zásadně problémy. Stejný náct na věc měli i svazáci, s nimiž jsme jednali a od počátku projevovali zájem zabývat se těmito problémy a zasazovat se o jejich řešení.

Proto jsme se se svazáky na schůzce v následujícím týdnu dohodli na uzavřené diskusi společně na téma výkonu vojenské služby a náhradní civilní služby. Pokračování dalších veřejných diskusí jako byla v Risgrových sádkách, jsme považovali za nemožné, a to se dvou důvodů:

1. Nechtěli jsme z odpovědnosti vůči veřejnosti odsunout neaktuálnější téma jednání vlády na pozdější dobu.
2. Vyměnili jsme si názory a stanoviska k těmto událostem a došli k závěru, že ani jedna strana nemůže a nechce korigovat své stanovisko argumentací druhé strany.

13. dubna se pak uskutečnila sjednaná diskuse, jež se pak stala terčem kritiky radikálních aktivistů NMS, důvodem k nejedné ostré zásadní diskusi, ale také předětem mnohého neporozumění a desinformací.

Když nyní vzepírám situaci po třech měsících a s nevalným dojemem z konkrétního průběhu této diskuse, přece docházím k závěru, že rozhodnutí uspořádat takovou diskusi bylo správné. Především je třeba si uvědomit, že se 13.4. diskuse na veřejné kumala proto, že byla sjednána na přelomu února a března, a jaké aspekty v tehdejší situaci měly podstatný význam při rozhodování:

1. Jednalo se o první kontakt mezi oficiálními a nezávislými. Vnitřní politická situace se jevila nejednoznačná, tedy se zdála být nerozhodnutá. V případě otevřenější politiky se mohl tento kontakt stát precedencí. Jeho zrušení na začátku počátku by se naopak stalo argumentem konzervativních sil jako doklad toho, že nezávislý jde pouze o konfrontaci a že k dialogu vyžadují pouze nás.
2. Bylo přibližně oprávněné k diskusi o vojenské službě. Post, který tato problematika nově získala, byl příliš čerstvý a nejistý. Jestliže SSM vyjádřil zájem zabývat se těmito otázkami a zasazovat se o zlepšení stávajícího poměru, nutně a toho vyplývá, že nový statut otázek vojenské služby by se mohl stát nevrátitelným.
3. S tím souvisí i další význam, který jsme jednání přičítali, že obvinění Hanky a Tomáše se stane absurdním, jestliže otázky branné politiky a jejího provádění budou veřejně diskutovány bez trestného postihu diskutujícími, a stalo by se zcela neaplikovatelným ve chvíli, kdy SSM vznesl vůči ČSLA návrhy na změny, které by byly obdobné návrhům NMS.

Po organizační stránce bylo dohodnuto, že diskuse má proběhnout v 60-ti lidech, z nichž 30 pozve své a 30 svazáci. Svazáci přislíbili, že pozvou i zástupce armády. Tím se nabízela možnost konfrontovat v diskusi naše názory se zástupci ČSLA (byť měli být vysláni SSM při HPS). Jak jsem se později dozvěděl, oficiálně pozvaní zástupci ČSLA se nedostavili a důstojník, který byl přítomen a aktivně se zúčastnil diskuse, přišel z vlastní iniciativy. A vzhledem k tomu, že poměry v armádě jsou velmi konzervativní - i na vlastní ruku. Proto vznikla situace, že diskuse probíhala v zásadní shodě bez podstatné argumenty a byla vlastně jakýmsi třibemím našich návrhů. Nemohla tudíž pro nás podstatnějším významu a ani z širšího hlediska jí už nelze považovat za progresivní. Pokračovat tímto způsobem dál by bylo skutečně asi spíše ke škodě než k užítku.

Závěrem bychom mohli poznamenat k častým námitkám:

1. Často se hovoří o možnosti zrušení faktů, že je s námi vedeno jednání. Myslím, že se nelze při rozhodování na tuto skutečnost podstatně ohlížet, neboť zneužití může být okamžitý. Jestliže někdo zásadně odmítá jednání, proto, aby toho nebylo zneužití, nechť si představí například to, jakým způsobem byl zneužit fakt, že jsme odmítli jednat, přestože nám to bylo nabídnuto. Proti takové neobopřelí je možné se bránit pouze šířením vlastních informací dostupnými prostředky a nezi sebou a tím, že nebudeme vyvolávat zájmy z vlastních potřeb, aniž bychom měli fakta.
2. Zřejmě v poslední době vznikl dojem, jakoby NMS na úkor jednání se SSM

omezile další formy své činnosti. Tyto dva aspekty spolu ovšem vůbec nescouvisí. Je třeba říct, že vyjma jediné příležitosti, o které jsem mluvil, nám svazáci nikdy nekladli žádné podmínky, na kterých by jednání záviselo.

3. Je nám vyčítáno, že jednání vedeme svévolně ze SSM. K tomu třeba říct, že jednání jsme nikdy nikým jmenem neuvedli, a když je samozřejmě nutno si uvědomit (a předešlá jsme si to uvědomili), že to tak bude interpretováno. Jako aktivista nezávislé iniciativy, která nemá organizační strukturu, nám přece dělat si co chce, pokud je to v souladu s úsilím vytyčeným základním prohlášením. Pouze při své aktivitě odkazují na to, že jsem aktivista SSM, což může a má činit každý. Jestliže někdo nesehlasí s tím, co dělá druhý, protože se mu zdá, že to poškodzuje kredit SSM, je jistě nejlepší odpovědí hledat pro sebe sama formu činnosti, jíž by kredit SSM poškodil a v celkovém dojmu by pak došlo k vyvážení. Nelze odmítat formy činnosti, které sary o sobě neodporují základním intencím činnosti SSM. Je-li aktivista jedním důvodem pro distanc druhých, pak neděláme nic jiného, než co dělají oficiální struktury, které nedokáží respektovat různost.
4. Nejszávažnější nebezpečí jednání souvisí s jinou skutečností. Jde o tezi, která je častokrát opakována ve sdělovacích prostředcích: SSM je mluvčím celé mladé generace. Jednání se SSM na úrovni na níž je teď, bohužel tuto lež jakoby potvrzuje. Nemyslím, že to je to nejpodstatnější, co SSM sleduje, neboť mluvčím mládeže by se mohli dělat i bez nás. A že by jim šlo o to být mluvčím nezávislé iniciativy je dost pochybné. Každý racionální ústupek v politice vždycky byl a je interpretován jako iniciativa těch, kdo ústupek dělají. A to platí o Gorbačovovi stejně jako o Josefu II.

Zbývající dvě vysvětlení. Jedná se o lidi, kteří chtějí dělat slušnou politiku, ať už z důvodů racionálních, morálních, či obou zároveň. Anebo se jedná o lidi, kteří si chtějí vybudovat kariéru pro případ, že zvítězí přestavba. Jsou-li jejich pohnutky zlé nebo dobré, nemá z politického hlediska podstatný význam. Rozhodují konkrétní činy a postoje.

Osobně nevidím jinou cestu kupředu, než přes postupnou liberalizaci stávajícího systému, k čemuž lze přispět tlakem na oficiální struktury, ale i určitou podporou těch složek, které za liberalizaci mají zájem.

Jan Svoboda

Barometr klesá!

Jakmile jsem se dozvěděl omu tragickou správu, pocítil jsem nezadržitelnou potřebu vyjádřit svou obavu a zároveň varovně varovat ukazovák nad celým lidstvem. Po řádění spartanských fanoušků ve vlaku cestou "za fotbal", které inspirovalo filmové tvůrce k natočení filmu "Proč?", po sarti stařenky zaviněné bezohledností fanoušků v Pizai, po masakru na fotbalovém stadionu v Bruselu je zde další obrovská tragédie, tentokrát na jednom z anglických stadionů. Do této chvíle (kdy píši tyto řádky) přišlo v důsledku této katastrofy o život přes sto lidí včetně dětí. A zcela zbytečně. Možná mi někdo položí otázku, proč se touto věcí související se sportem zabývám právě na tomto místě. Co má společného s úsilím o nás? Pro odpověď ovšem nemusím chodit daleko. Cožpak není náplní našeho snažení (mimo jiné) právě odstranovat agresivitu s vyhlazení lidí?

Jak příhrý koberec pocítí každý, kdo srovná dnešní hlediště a tím, jak o něm píše např. Karel Poláček ve svých básních v ofsajdu (a myslím, že vykreslení atmosféry i postav tehdejších příhrůvů fotbalu není příliš nadnesené). Jistě, musím vám dát za pravdu, namítáte-li, že i tenkrát vznikaly prance na ochotných stadionů, nikdy však - upřímně - nebyla překročena ona tak potřebná norma vzájemného respektování zdraví a života člověka i jeho důstojnosti. Zároveň sportu vládl tu činnosti, pro kterou asi nikdy dávno

vznikl. Dával možnost změřit síly a důsledky politického estetického zážitku a možnost odreagování ve civilních napětí sportovního klání. Je však tomu tak i dnes?

Z obrazovek televizních příměří teď můžeme sledovat občasné zášery komentované slovy, jež hovoří o masce čarodějných mrtvých, došlo ušlapání lidí. Člověka napadá jediná otázka: Proč?? Kam se poděl lidský rozum, soudnost, úcta k životu?

Zkoumat příčiny myšlení a jednání takových lidí dopadáte ovládnutých davovou psychózou by bylo asi tvrdějším odstupem i pro celé řady renomovaných psychologů a psychiatrů. Přesto si dovolím - svisť jako nic - předložit několik otázek, jejichž objasnění by mohlo přispět k lepšímu pochopení současného světa, válce. Máme ztrátu odpovědnosti a kolektivní pocit zodpovědnosti a nedůležitosti jedince v masině konzumace života? Snaží se to, aby "se něco dělo" důsledkem prizmatičnosti života umírněných lidí? Není davová psychóza své kořeny ve skutečné zapadnutí naší civilizace a ve ztrátě vlastní individuality? A není snad davová psychóza nejlepším předpokladem pro vznik fašismu? (O to více nás nutí však, že účastnická přívaha ke dni protifašistických bojovníků byly kladeny všemožné překážky k uskutečnění jejich záměru.)

Tak jako ručička barometru jde před bouřkou dříve, tak i ve společnosti existují jevy, jež ukazují na závažné skutečnosti, které by mohly mít v budoucnosti nedozírné důsledky. Myslíme, že soula do myšlení většiny lidí, jejich morálky, motivací, žebříčku hodnot, by vyzněla jako memento a zároveň jako výzva pro ty humanisticky naladěné občany, kterým není osud světa budoucího lhostejný.

Vždyť nesmíme zapomínat na to, že každá válka je výsledkem myšlení lidí, tedy přesně toho fenoménu, který utváří odlišuje člověka od zvířat. Že se jedná o myšlení zdeformované a že je nejvyšší čas je začít napravovat k jeho původnímu přirozenému smyslu, je více než jasné.

Ano, přiznávám, že každý z nás má velmi omezené možnosti působit na ostatní ve větším měřítku, ale tato skutečnost by nás neměla odradit. (Vzpomeňme např. na mravenec: v jakém obrovském rozměru je velikost jeho těla k velikosti mravenčích a přeci je dovedl mravenčí ve vojenské pospolitosti vybudovat.) Prostorem pro takové úsilí nám nabízí normální prostře-
dí, v němž se člověk pohybuje a setkává své bližní a nástrojem mecht je nám slovo, skutek či myšlenka.

Jindřich Šimon

XXXX

J. Janša

Právo na odmítnutí zákl. vojenské služby

Při každém vydání nového zákona se vždy objeví problémy s jeho terminologií a smyslem. Tak to také bylo při vydání zákona o Právu na odmítnutí ZVS. Přes mnohá upozornění se stále ještě používají výrazy "civilní voj. služba" namísto "civilní služba" podobně. Neinformovanému to pak dává utvoří špatný obraz o pojednáváním problému. Nemusíme řešit tyto pojmy a výrazy, které souvisí s odmítnutím ZVS, nám násrně ukazuje na dopadovou úroveň mírové kultury. V ŠERJ je bohužel více známá válečná-vojenská tradice než mírová kultura a názory.

Základem mírové kultury je hlavně mír. výchova, a to v nejšířším slova smyslu. Část této výchovy je též posuzování záležitostí mezinárodních sask ve světě, a v poslední době také u nás. Proto bych rád rád vysvětlil pojem Právo na odmítnutí ZVS.

O odmítnutí ZVS (i přes násilí) hovoříme tehdy, když službu brání lotyčonnému:

- aby použil násilí jako způsob vyřešení konfliktu
- aby spolupracoval na vývoji a použití vědeckých a jiných podobných před-
nětů,

- aby se učil a ovičil v použití jakéhokoliv násilí;
- aby spolupracoval v organizacích, které svým jednáním směřují k násilí;
Odmítnutí ZVS může být úplné (totální), nebo neúplné (selektivní).
Osoba, která odmítá vše, co jakkoli souvisí s provozováním násilí bližnímu se nazývá "totální odpírač", "selektivní odpírač" nebo jen "odpírač" je ten, který odmítá jen některé (především krajní) způsoby násilí. Mezi ty spadají např. ti, kteří jsou připraveni na ZVS, odmítají však použití nebo jakoukoliv spolupráci s jadernými zbraněmi. Mezi ty spadají také ti, kterým nevadí ZVS, ale nechtějí použít žádnou zbraň. Sem patří také vědci-odpírači, kteří nesouhlasí s násilím a lidé odmítající pracovat ve zbrojním průmyslu.

Alternativní služba je zvláštní druh ZVS, která umožňuje humánní řešení, ale také zároveň nepřekračuje základní právní zásadu o rovnosti všech občanů před zákonem. Alternativní ZVS se dále rozděluje:

- na neozbrojenou ZVS (bez zbraní)
- civilní službu (to je služba mimo ozbrojené síly, obvykle v některém humanitárním směru)

Právo na odmítnutí ZVS se objevilo v politickém životě různých států podle toho, jak daleko se demokratizovaly (Norsko 1902, Švédsko 1902, Austrálie 1903, Anglie 1916, SSSR 1919 (do r. 1939), Finsko 1931, Rakousko 1955, Belgie 1964, Francie 1963, Dánsko 1960, NDR 1964, NSR 1949, Holandsko 1962, Itálie 1972, Německo 1977, Španělsko 1977 atd.) a přispěly tak k rozvoji mírové kultury a organizací, které ji veřejně propagují. V 80. letech se připojila i Jugoslavia.

Z jugoslávského časopisu Kritika vědy 97/98-1987 přeložil -DQ-

x x x x

"Vláda porušuje pravidla", říká řecký odpírač

Michalis Maragakis, první řecký odpírač - pacifista, byl v listopadu 1988 propuštěn z vězení. V březnu 87 byl odsouzen na 4 roky. Spolu s dalším odpíračem, kterým je Thanassis Makris, zahájil protestní hladovku, a-by dosáhl legalizace odpíračství vojenské služby z důvodů svědomí. Maragakis znovu žádá mezinárodní podporu, která by řeckou vládu přinutila k přijetí takového zákona. Píše: "Přes všechny sliby Papandreouovy vlády se přijetí zákona o odpíračství odkládá... Nechtějí takový zákon, nechtějí všechny odpírače propustit... Můj přítel Thanassis Makris je stále ještě ve vězení. V říjnu 88 mu byl trest zkrácen na 18 měsíců, ale až se z vězení vrátí, nebude stejně z armády vyřazen. Důle další soud a tedy i další trest a on nakonec stráví ve vězení dobu 2x delší než na vojně. To se musí změnit."

Přestože vláda slíbila případy obou hladovějících odpíračů rychle vyřešit, podle Výboru odpíračů vojenské služby v Aténách se přijetí zákona očekává nejdříve v dubnu 1989, kdy bude zasedat řecký Parlament. Navržený zákon sám vypadá, jako by měl potenciální odpírače od podání žádosti spíše odradit, než aby jim poskytl skutečnou možnost náhradní služby.

Dopisy žádající propuštění vězněných odpíračů a urychlené přijetí zákona o alternativní službě je možno zasílat na adresu:

Prime Minister Papandreu
Parliament Building
Athens
Řecko

Kontaktní adresa, informace apod.:

Michalis Maragakis
Emiliastru Grevision 15
P.O. Box 55133
Thessaloniki 55133
Řecko

Svíceí hnutí odporu v Izraeli

(International Disarmament Campaigns, leden 1969)

Ačkoli bylo asi 200 Izraelských uvězněno za to, že odmítli bojovat v Libanonu, 2.000 jich otevřeně vyjádřily úskal odcházení, a asi 1000 jich odmítá bojovat na okupovaných územích, neexistuje žádná oficiální kategorie, který by plně odmítal vojenskou službu pro své nepřítelství přeseččení nebo z jiných důvodů svědomí. Všeobecně je výjímka z vojenské služby zaručena jedině z náboženských důvodů. Kategorie odporu vojenské služby z důvodů svědomí jako taková neexistuje a každý odporce musí tedy svůj případ individuálně odůvodňovat.

EFRAIM SHIRMAN, farář, byl zatčen 7. prosince, protože odmítl sloužit v záložní armádě a nosit uniformu Izraelských obranných sil. Shirman zaslal leni několik dopisů ministru obrany Rabinovi - žádal v nich, aby byl zproštěn vojenské služby - nejen na okupovaných územích - z důvodů svědomí. Když dostal rozkaz, aby se 28.11. dostavil k vojenskému výcvikovému ústavu, poslal tam Shirman kopii svého dopisu Rabinovi. 6.12. byl předvolán k přešetření svého případu. Přitom potvrdil své rozhodnutí k armádě nepřistoupit a byl odsouzen k lédennímú vězení. Dostal také nový rozkaz, aby se po propuštění dostavil k měsíční vojenské službě v pásma Gaza. Shirman to okamžitě odmítl a ve vězení odmítl nosit uniformu. Byla mu proto zakázána jakákoli četba. 7.12. zahájil Shirman ve vězení protestní hladovku.

53letý izraelský voják HILLEL BARDIN byl na čas uvězněn, protože během své služby na západním břehu (Jordánu) hovořil s Palestinci o míru! Dyl odsouzen za to, že vyjednával s Palestinci, aby zmínil násilí na okupovaných územích. Údajně slíbil, že se bude snažit přesvědčit své velitele, aby nemozháněli demonstrace Palestinců - druhá strana mu naopak slíbowała, že bude protestovat pokojně. Armádní mluvčí se vyjádřil, že Bardinova iniciativa byla "v rozporu s armádními zájmy".

Za odmítnutí bojovat na západním břehu byl k 21 dnům vězení odsouzen Dr. BENNY MORRIS, historik, dopisovatel britského listu The Guardian. Řekl: "Odmítám účastnit se zločinu, a chování Izraele na okupovaných územích, to je obrovský kolektivní zločin, jehož součástí jsou tisíce zprášených údu, stovky zabítí, deportace a ničení domovů."

Stovky dalších Izraelsců se vězení vyhnuly tím, že "neoficiálně" vykonávají náhradní formy služby.

Konec diskusních klubů pražské mládeže?

Po krátké euforii sdělovacích prostředků a některých oficiálních činitelů při přípravě diskusních klubů mládeže se poměrně brzy objevilo rozčarování. Není divu. Proběhly dva a jasně daly najevo, co je přednšten prvořadého zájmu mladých lidí. Ve vymezeném tématu diskuse - Start do života - totiž mladí lidé neviděli pouze problémy se získáním bytu nebo peníze při nástupu do zaměstnání, ale oba proběhnuvší dí skusní kluby se týkaly tak elementárních otázek, jako je konkrétní definice socialismu, vedoucí úloha KSČ ve státě, postihy účastníků lednových manifestací či důvod existence výjediných doložek. Na dotazy tohoto charakteru odpovídali pozvaní hosté (mluvčí vlády ČSSR M. Pavel, prorektor UK V. Trosser a j.) zcela v duchu "starého myšlení", pokud ovšem vůbec odpovídáli.

Přesto, že pořadatelé diskusí z MV SSM slíbili, že další pokračování budou věnovat právě těmto otázkám, v novinách se objevila oučná zprávička, že diskusní kluby pražské mládeže již nebudou pokračovat pro velké vytížení organizátorů přípravou městské konference SSM. Tak to tedy asi bude třeba.

Komentáře tisku o průběhu těchto diskusí hovořily o "aródně" a hromadné (jde o hromadné sdělovací prostředky) si odšovačů: mladí lidé neznají

pravidla demokratické diskuse. Ptám se ale, kdy a kde jste se těmto pravidlům měli naučit? A od koho? Navíc bezprostřední dojem z průběhu diskusí někoho přesvědčil o znalosti těchto pravidel ze strany pořadatelů i oficiálních hostů.

Existence diskusních klubů je tedy nejasná, přesto však doufám, že se najde síla, která dokáže přesvědčit ostatní o prospěšnosti a nutnosti takovýchto diskusních fór. Zřejmě to ale nebude jednoduchá práce, protože jak prohlásil jeden z neomylných: Můžeme se pouštět jen do takových diskusí, které můžeme vyhrát.

Jan Chudomel

x x x x

Rok 1989 - rok 30. výročí vzniku "mírového znaku"

(Přetištěno z nezávislého magazínu "Severomoravská pasivita" č. 2)

Vedle mírové holubice se používají ve světě i jiné mírové emblémy. Nejrozšířenější, původně typický, především pro některé pacifistické směry, je tzv. větvička - svíslá čára uprostřed kruhu a z ní vybíhající dvě čárky šikmo dolů do stran.

Co se skrývá pod tímto známem?

V roce 1959 se v Anglii konal z podnětu a iniciativy "Kampaně za jaderné odzbrojení" - "CND" 1. velikonoční pochod, který položil základ tradice, vinoucí se až k dnešku. Šel z Londýna do 80 km vzdáleného Aldermastoru, k tamní výzkumné laboratoři pro atomová zbraně.

Heslo znělo: DON THE BOMBS!!! (ZRUŠTE BOMBY!!!)

Spolu s ním se na transparentech a plakátech poprvé objevil uvedený emblém. Symbolizoval počáteční písmena slov Nuclear Disarmament (jaderné odzbrojení), stylizované v mezinárodní vláškové abecedě.

Podnět k velikonočnímu pochodu vyšel od Louise Aragona - nositele Mezinárodní Leninovy ceny za upevnování míru mezi národy.

V dalších letech se velikonoční pochody rozšířily po celé Velké Británii. Britský příklad následovaly podobné organizace i v dalších západních zemích, zejména v NSR a v Švédsku.

"Mírový znak" se stal symbolem i pro hnutí Hippies.